

Občasník lidí z Domu sv. Cyrila a Metoděje

Vlaštofka

- Úvodní slovo - 2
- Podrobnosti
o Vlaštofce - 3
- Rozhovor s autorkou
prvních Vlaštofek - 4
- Představení pana Ondry - 6
- Úpravy v bytech - 8

2020

Vážení čtenáři,

zdravím Vás z Domu pro zrakově postižené ve Vlašovičkách. Je mi ctí Vám představit novou Vlaštofku. V tomto případě je slovo „nová“ zcela na místě. Více než 20 let vycházela Vlaštofka v téměř nezměněné podobě. Po dlouhých debatách jsme u nás v domě dospěli k názoru, že dozrál čas pro novou grafickou podobu našeho časopisu. Toto je první barevná Vlaštofka a také první, která obsahuje fotografie. Myslíme si, že takto Vám budeme moci snadněji ukázat, jak to u nás v Domě sv. Cyrila a Metoděje vypadá a co vše se u nás ve Vlašovičkách děje. To důležité z dosavadní Vlaštofky však zůstalo zachováno, stále je to časopis o lidech v Domě sv. Cyrila a Metoděje a na jeho obsahu se i nadále podílejí zejména sami jeho obyvatelé. Hned dva z nich jsou navíc členové obměněné redakční rady, která dohlíží, co bude konkrétní číslo obsahovat.

Prěji Vám příjemné počení, těším se na Vaše reakce a doufám, že se Vám nová Vlaštofka bude líbit, a že nám i nadále zachováte svou přízeň.

Václav Burda

• Současná redakční rada Vlaštofky, zleva dole: Pavlína Králová, Ondřej Šerik Fuják, Marek Kukla, horní řada zleva: Zuzana Janků, Vladimír Herman, Václav Burda, fotil zbývající člen redakční rady Ivo Mludek

- Některé ze starších čísel časopisu Vlaštofka

Podrobnosti o Vlaštofce

Nová celobarevná Vlaštofka, která se Vám poprvé dostává do rukou bude i nadále vycházet čtyřikrát do roka, stejně jako doposud. Bude však mít více stran, z původních dvanácti jsme rozsah časopisu rozšířili o další čtyři.

Hlavní grafickou změnou je pak přítomnost barevných fotografií. Změnili jsme také původní písmo. Dříve si zejména naši nevidomí čtenáři občas stěžovali, že jim dělá problémy číst náš časopis pomocí čtečky či hlasového výstupu. To by nyní již s aktualizovaným písmem nemělo nastat. Vlaštofka bude i nadále, kromě tištěné verze, dostupná také v elektronické podobě ve formátu PDF na stránkách Charity

Opava (www.charitaopava.cz) v sekci Ke stažení, kde najdete samozřejmě i starší čísla našeho časopisu.

Kromě popisu aktuálního dění v domě, naleznete v časopisu několik nových rubrik, jako např. rubriku Osvěta, kde se Vám budeme snažit přiblížit některé méně známé fenomény ze života zřakově handicapovaných, nebo třeba rubriku Pro pobavení či Představení jednotlivých obyvatel domu.

• Jana Žáčková spolu s ředitelem Charity Opava Janem Hanušem

Povídání s Janou Žáčkovou o prvních krocích a začátcích Vlaštofky

Paní Jana Žáčková pracovala v Charitě Opava v letech 1998 – 2001 jako sociální pracovník v Domě sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené. Mimo jiné byla redaktorkou prvního a ještě mnoha dalších čísel občasníku Vlaštofka, které doprovodila také svou grafikou.

• **Jano, byla jsi první tvůrkyní občasníku Vlaštofka, zavzpomínejme dnes na jeho počátky. Proč časopis vznikl a kdo se na něm podílel?**

Už ani nevím, čím to byl nápad. Tehdejší obyvatelé i zaměstnanci pros-

tě měli potřebu vzkázat „světu“, že jsou tady a něco umí. A tak jsme zkusili „občasník“, protože všem bylo jasné, že časopis nebude vycházet pravidelně. Obyvatelé i zaměstnanci domu pak po určitou dobu tvořili (básničky,

krátké prózy, obrázky) a když toho bylo tak akorát, vydali jsme další číslo.

• **Proč se vlastně občasník vydával a k čemu (nebo komu) měl sloužit?**

Primárně měl občasník sloužit všem, kteří o něj měli zájem – tedy lidem uvnitř i vně Domu sv. Cyrila a Metoděje. Malounko komerčním záměrem bylo motivovat stávající i potenciální sponzory Domu k finanční či jiné podpoře.

• **Dokázala bys odhadnout, kolik čísel Vlačtofy bylo doposud vydáno?**

To asi ne. Matematicky: při cca 3 - 4 kusech ročně za cca dvacet let je to cca 60 - 80 čísel, ale opravdu ne-

vím, jaká byla frekvence edice po mém odchodu. Nějaká čísla časopisu se mi i potom dostala do ruky, ale celkový počet... to fakt nevím.

• **Vlačtofka se v roce 2020, tedy po více než 20 letech dočká nového kabátu. Co by jí podle Tebe v dnešní době nemělo chybět?**

Spontánnost tvorby autorů.

• **Co bys popřála redakci, obyvatelům chráněného bydlení, čtenářům?**

Čtivé texty, barevné obrázky, kvalitní papír a tisk. A jinak vše dobré.

• **Děkuji za rozhovor.**

Pavlna Králová

• *Jana Žáčková (vpravo) v době přípravy prvního čísla Vlačtofy spolu se svými dvěma tehdejšími kolegy ve Vlačtovičkách - Alenou Kamrádovou a Martinem Kubikem v roce 1998, foto archiv Charity Opava*

Ondřej Šerik Fuják

• Ondřej Šerik Fuják, foto Vladimír Herman

V této nové rubrice se Vám budeme snažit v každém čísle představit zajímavou osobnost, která je spojena s životem v Domě sv. Cyrila a Metoděje. Nemůžeme začít nikým jiným, než našim novým členem redakční rady - Ondřejem Šerikem Fujákem.

Pan Ondřej (56), který po svém dědečkovi získal dvojité příjmení, bydlí ve Vlaštovičkách přibližně rok (již před lety ve Vlaštovičkách krátce pobýval). Před svým druhým příchodem do Vlaštoviček bydlel několik let v Opavě v podnájmu. Když se jej zeptáte,

co rozhodlo, aby přijal nabídku vstupu do redakční rady Vlaštofky, tak po krátkém přemýšlení odpoví, že nejspíše zvědavost.

Pan Ondřej dříve pracoval jako důlní zámečnický, pak onemocněl a ve svých dvaceti šesti letech definitivně přišel o zrak. „*Ve Vlaštovičkách jsem se naučil číst Braillovo písmo, ovládat ozvučený telefon, učím se pracovat s počítačem. V dílně jsem získal zkušenosti s prací s keramikou,*“ popisuje získané dovednosti pan Ondřej, který by uvítal v keramické, nebo třeba v kompletační dílně delší úvazek. Práce v dílně jej baví a naplňuje.

Co se týká koníčků, pak u pana Ondřeje vítězí četba. V oblíbě má cestopisy, detektivky a zejména tituly zabývající se historií. „*Vždy si rád poslechnu knížku, která se zabývá českou či evropskou historií. Mezi mé favority patří třeba Toulky českou minulostí,*“ prozrazuje pan Ondřej.

S panem Ondřejem se většinou nemáte šanci nudit. „*Má úžasný smysl pro humor a některé z jeho historek jsou opravdu nezapomenutelné,*“ uvádí klíčová pracovnice pana Ondřeje v Domě sv. Cyrila a Metoděje - paní Renáta.

Jak sám Ondřej říká, ve Vlaštovičkách je spokojený.

Canisterapie ve Vlaštovičkách

Navštívila nás paní Böhmová, která se profesionálně zabývá canisterapií. Přijela k nám se čtyřmi čivavami. Pejsci byli velmi přátelští a bylo moc fajn být na chvíli v jejich přítomnosti.

Já osobně mám zvířata rád, ale psy jsme doma nikdy neměli, takže jsem se na setkání s nimi těšil a musím říct, že má očekávání byla vrchovatě naplněna. Pejskům jsme dávali krmení, na povel nám za to zaštekali. Pamlsky jsme před nimi také různě schovávali a oni je museli na povel najít, což se jim vždy

rychle podařilo. Také nám dávali pac. Zajímavá byla tzv. masáž zad, kdy jsem si lehl na podložku, pes mi vyskočil na záda a různě se točil a vrtěl. Opravdu to trochu působilo jako masáž zad.

Ty dvě hodinky, které jsme se čtyřmi čivavami a jejich majitelkou strávili, utekly jako voda. Moc se mi to líbilo a doufám, že canisterapie bude ve Vlaštovičkách pokračovat i v budoucnu.

Robert Tokár

• Canisterapie v Domě sv. C. a M. ve Vlaštovičkách, foto Zuzana Janků

Nedávné úpravy v bytech pomáhají klientům

• Bezbariérová koupelna s toaletou, foto Vladimír Herman

V bytech uživatelů došlo v poslední době k určitým úpravám. Všechny byty v domě mají nyní svou vlastní kuchyňskou linku a minimálně malý dvouplotýnkový vaříč.

Do všech bytů byly navíc nainstalovány bezpečnostní trezory. Ve dvou bytech byla dále provedena rekonstrukce koupelen, které jsou nyní bezbariérové, čímž se počet těchto bez-

bariérových koupelen zvýšil v celém domě na číslo pět. A v neposlední řadě došlo ve čtyřech bytech k nové výmalbě a ve dvou případech k výměně linolea.

Co je hlavním důvodem všech úprav v domě? „Tyto změny jsou začaleny zejména na posílení samostatnosti uživatelů,“ prozrazuje vedoucí domu ve Vlaštovičkách paní Zuzana Janků.

„To se projevuje hlavně při vaření ve vlastních kuchyňkách a také při hospodaření s vlastními finančními prostředky. Pokud se museli dříve uživatelé dělit o společnou kuchyň, nebyla to vždy ideální situace, např. při plánování výuky vaření apod. Tohle nyní odpadá. Dále je našim dlouhodobým cílem udržovat a popř. zvelebovat bydlení klientů a rozšiřovat bezbariérovost bydlení. Tyto principy se linou jako červená nit celou historií našeho domu,“ upřesňuje vedoucí domu paní Zuzana.

A jak na novinky reagují sami obyvatelé domu? „Vlastní kuchyňská linka v bytě je samozřejmě skvělá a zejmé-

na praktická věc. Využívám ji pořád, ať už na umývání nádobí nebo když potřebuji vodu na zapití. Jsem rád, že ji mám,“ reaguje jeden z nevidomých obyvatel - pan Robert.

Dalšího z obyvatel domu, pana Bedřicha, těší zase přítomnost nového trezoru v bytě. „Určitě jej budu využívat, stejně jako nový dvouplotýnkový vaříč. Na ten si zatím až tak úplně netroufám. Ale až trochu pokročím ve výuce vaření, tak jej také budu určitě plně využívat,“ prozradil pan Bedřich.

Václav Burda

• Linka v bytě pana Roberta, foto Václav Burda

Chystáme se na návštěvu hasičské stanice

• *Ilustrační foto z pravidelného protipožárního cvičení ve Vlaštovičkách, v popředí vedoucí domu paní Zuzana Janků*

V rámci jedné z pravidelných schůzek s paní vedoucí jsme řešili, kam bychom se mohli v rámci výletu či exkurze podívat. Nakonec bylo rozhodnuto, že jsme ještě nenavštívili hasičskou stanici. Už jsme sice před několika lety byli v hasičském muzeu v Ostravě a tam se mi tedy líbilo náramně, ale klasickou profesionální hasičskou stanicí jsme zatím nenavštívili. Mělo by se pravděpodobně jednat o nejbližší profesionální stanici, tedy v Opavě na Těšínské ulici. Další se nachází v Hlučíně.

Doufám, že opavští hasiči budou s naší návštěvou souhlasit.

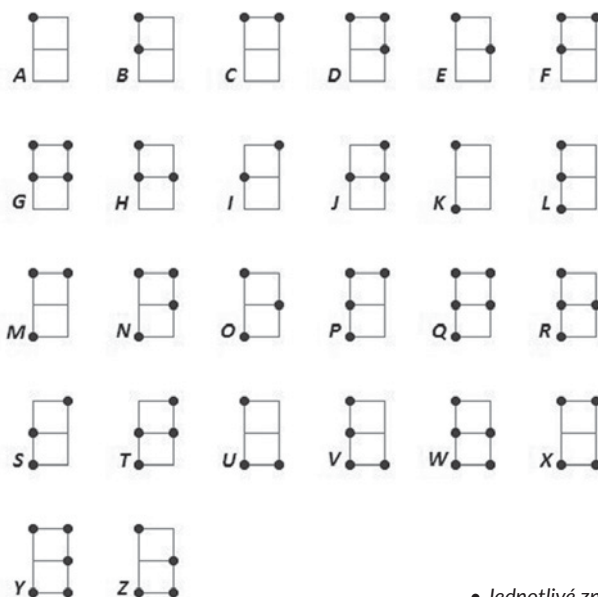
A na co konkrétně se nejvíce těším? Asi na jejich techniku, jejich vozový park a vůbec profesionální vybavení, které potřebují nejen k hašení požárů, ale také k práci s nebezpečnými látkami apod. Pevně doufám, že si vše důležité budeme moci pořádně prohlédnout a osahat, a že budeme mít k ruce dobrého průvodce.

Marek Kukla

Braillovo písmo

- Braillovo písmo pomáhá lidem se zrakovým postižením číst texty v písemné podobě. V historii bylo mnoho pokusů o zavedení písma, které by mohli číst lidé se zrakovým postižením, jako například reliéfní latinka, rytiny do voskové podložky, uzlíkové písmo nebo psaní hustým inkoustem zanechávajícím stopu.
- Nakonec to ale bylo právě Braillovo písmo, které zvítězilo. Za jeho vznik svět vděčí Louisi Braillovi (1809-1852). Ten se nechal inspirovat francouzskou vojenskou abecedou, která vojákům sloužila k předávání šifrovaných informací, navíc čitelných i ve tmě. Abeceda ale používala 12 vystouplých teček, které přišly Braillovi moc složité, rozhodl se ji tedy zjednodušit. Nakonec je písmo šestibodové. V roce 1829 vyšla první kniha v Braillově písmě, postupem času se písmo dostávalo více a více do povědomí.
- Písmo se dnes používá nejen v knihách určených osobám se zrakovým postižením, ale také při označení veřejně dostupných informací, na informačních cedulích, na obalech léků, v případě některých značek i na obalech potravin, ve veřejné dopravě na tlačítkách, také na tlačítkách výtahů a podobně.

Jsem pro tebe dost hezká?

Já odjakživa věřím na lásku
A nemám pochyby
A žádné co kdyby
A věčně si kladu otázku:
„Jsem pro tebe dost hezká?“

A půjdeme spát dřív
Zrovna dneska
A ráno láska zčervená mi
Na tvářích

Helena Jombíková

- Helena Jombíková na festivalu Hradecký slunovrat, kde byla jedním z hostů

Vyhlašujeme soutěž o ceny, najde se první číslo Vlaštofky?

• Keramický anděl z Chráněné dílny ve Vlašovičkách, hlavní cena pro výherce, foto Vladimír Herman

Historie časopisu Vlaštofka již trvá 22 let. První čísla jsou spjata s osobou Jany Žáčkové. Rozhovor s ní si můžete přečíst na dvoustraně 4 a 5. Bohužel první číslo, které vyšlo již v roce 1998 se nám nepodařilo zachovat. Důvodem pravděpodobně bylo stěhování materiálů a starších tiskovin.

Obracíme se proto na Vás, milí čtenáři Vlaštofky, s dotazem. Najde se mezi Vámi někdo, kdo je stále vlastníkem úplně prvního čísla Vlaštofky? Pokud se mezi Vámi takový člověk najde a pošle nám na naši e-mailovou

adresu vlastovicky@charitaopava.cz fotografií úplně prvního čísla z roku 1998 (nebo by byl dokonce ochoten nám toto číslo věnovat), obdrží od nás hodnotnou cenu. Tento vlastník prvního čísla od nás totiž obdrží keramického anděla, kterého vyrobili pracovníci Chráněné dílny ve Vlašovičkách a kterého můžete vidět na fotografii výše.

Výrobky Chráněné dílny Vlašovičky můžete i nadále zakoupit v našem e-shopu: www.jv-art.cz.

S humorem jde všechno líp

- Přejde nevidomý mladý muž do baru, posadí se na židličku a říká: „Barmane, dám si jednu velkou whisky. Za to vám povím bezva vtip o blondýnkách.“ Zpoza barového pultu se ozve něžný hlas: „Mladý muži, upozorňuji vás, že já jsem blondýnka a mám výcvik v karate. Po vaší levici sedí také blondýnka a ta trénuje dívčí box. A po vaší pravé ruce sedí rovněž blondýnka a ta je moc dobrá v kung-fu.“ „Mé dámy, to vůbec nevádí“, říká mladý muž, „já vám ten vtip řeknu pomalu a třeba i třikrát.“
- Nevidomý se ptá: „Dobrý den, kde máte prosím oční?“ Sestřička odpoví: „V prvním patře, máte to tam napsané.“
- Policajt se vrátí z pochůzky a má na čele obrovskou bouli. Velitel se ptá: „Od čeho máš tu bouli?“ „Převáděl jsem nevidomého přes ulici!“ „A???“ „On chtěl zůstat na druhé straně!“
- Chuck Norris je jediný člověk na světě, který umí mluvit Braillovým písmem.

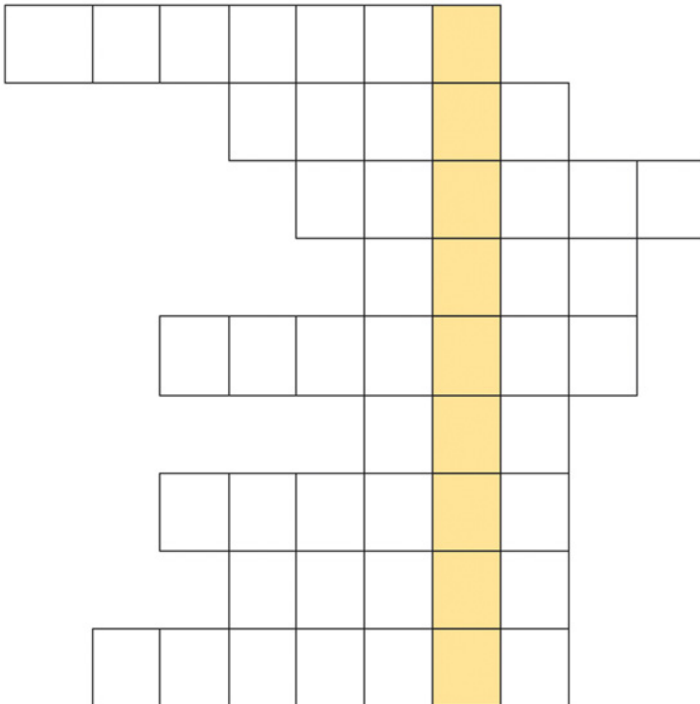

- Dominikán, františkán a jezuita se domluvili, že si zahrají golf. Když ale přišli na golfové hřiště, zjistili, že je už obsazené nevidomými. Dominikán se hned začal modlit: „Děkuji ti, Bože, že i oni si mohou zahrát!“ Františkán se bil v prsa, neodvažoval se ani pozvednout oči vzhůru a jen tiše zašeptal: „Pane, jak jsem byl špatný a zkažený! Vždyť jsem myslel jen na sebe!“ Jezuita obrátil oči v sloup a utrousil: „Dobrá, Bože, uznávám, že i nevidomí mají právo se občas pobavit. Ale uznej zase ty, že by si příště klidně mohli zahrát v noci!“
- „Kolik vážíš?“, ptá se jedna postarší dáma druhé. „Nó,“ protahuje ta druhá, „s brýlemi padesát kilo.“ „A bez brýlí?“ „Bez brýlí to nepřechtu.“

Křížovka

1. Notové písmo 2. Zabarvení 3. Opak tmy 4. Křestní jméno vynálezce měkkých kontaktních čoček 5. Průhlená část oka 6. Živá pomůcka pro nevidomé 7. Celostátní dobročinná organizace 8. Zkreslené vjemy 9. Šířitel křesťanství/ věrozvěst

TAJENKA: _____

Milí čtenáři občasníku Vlaštofka!

Pokud si nepřejete, aby Vám byla Vlaštofka nadále zasílána, informujte nás na email vlastovicky@charitaopava.cz a jako předmět uveďte „ODHLÁSIT“, případně písemně na adresu Charita Opava, Přemyslovců 26, Opava - Jaktař 747 07. Podrobnější informace o tom, jak plníme nařízení EU 2016/679 (GDPR) najdete na webových stránkách www.charitaopava.cz.

Redakční rada

Koordinace: Zuzana Janků, Václav Burda, Pavlína Králová, Vladimír Herman, Ivo Mludek, Marie Kořínková. Výkonní redaktoři: Marek Kukla, Ondřej Šerik Fuják. Foto přední a zadní strany obálky: Vladimír Herman. Časopis Vlaštofka je dílem obyvatel domu.

Vydavatel: Charita Opava
Přemyslovců 26, 747 07 Opava-Jaktař

 Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlašovičkách
Marie Dolanské 19, 746 01 Opava-Vlašovičky
Telefon: 553 793 401; mobil: 733 741 304
e-mail: vlastovicky@charitaopava.cz

Toto číslo vyšlo 25. března 2020 v nákladu 800 výtisků a je již 84. v pořadí od vzniku časopisu.

Vytiskl RETIS GROUP s.r.o.

Povoleno Ministerstvem kultury České republiky, MK ČR E 13841